

boek

De vloek en de zegen van Augustinus

DOOR PIETER DERDEYN

Het huwelijk en echtscheiding, seksualiteit en onthouding. Het zijn prikkelende en belangrijke onderwerpen, maar ook delicate, waar het nodige om te doen is. In die molen draait de heilige Augustinus sinds de vierde eeuw al mee. Zijn bijbelse bezinningen daaromtrent liggen zo ongeveer aan de basis van de Westerse huwelijksmoraal, al wordt hij verweten deze in een rouwkleed te hebben gehuld. Hoe zit dat nu met deze vloek van Augustinus? Daar kom je het best achter door te lezen wat hij echt zegt. En hoe doe je dat beter dan door deze bundel teksten van zijn hand over deze onderwerpen door te nemen, al is deze bundel met 550 bladzijden nog niet compleet. De vertaling die trouw blijft aan diens Latijn leest desondanks vlot, zeker door de toegevoegde tussentitels. De gebalanceerde inleidingen zetten je daarbij goed op weg om die teksten in zijn tijd te plaatsen en op waarde te schatten. Wist je dat Augustinus zich met zijn

schrijven in de eerste plaats afzet tegen ene Jovinianus, een uitgetreden monnik die meende dat het celibaat zinloos is? En tegen de manicheeërs, voor wie procreatie een kosmisch kwaad was? Dan is het wel begrijpelijk dat Augustinus daartegenover de maagdelijkheid de hemel in prijst en voortplanting vasthaakt aan seksualiteit en huwelijk. Al met al zal voor de een de bisschop van Hippo een bewaker zijn van de waardigheid van het huwelijk en de maagdenstaat. Voor de ander zal diens visie, die onthouding boven alles plaatst, onbegrijpelijk zijn en veel te streng. Al moet gezegd dat hij duidelijk ook pastorale mildheid toont, dat hij zich juist afzet tegen veel negatievere visies, dat zijn gelijkstelling van man en vrouw revolutionair is en dat hij aan de basis staat van de erkenning van het huwelijk als sacrament. Het doorploegen van zijn werk is dus best confronterend. Wellicht is Augustinus' punt – dat in de moraaltheologie blijft prie-

men – pas echt te begrijpen als je ziet dat hij zijn toehoorder op het hoogste goed richt: op Christus, op zijn rijk dat nabij is, op de geest van liefde, op de heiligheid. Hij heeft dus zeker gelijk en daarin is hij een zegen; al zullen de meeste mensen wel zeggen dat hij ongelijk heeft, dat de moraal toch zeker in de voorbije eeuw al verrijkt werd. Het blijft een verhitte discussie.

Augustinus van Hippo,
Geschriften over het huwelijk
Uitgeverij: Betsaida
Pagina's: 584 | € 32,50
ISBN: 978 94 93207 54 7